

EKSPOZYCJA SEZONOWA ROŚLINNOŚCI OBSZARU ŚRÓDZIEMNOMORSKIEGO W OGRODZIE BOTANICZNYM UNIWERSYTETU im. A. MICKIEWICZA W POZNANIU

The seasonal exhibition of vegetation of the mediterranean area in the Botanical Garden of the A. Mickiewicz University in Poznań

Iwona MACIEJEWSKA

Ogród Botaniczny UAM, ul. Dąbrowskiego 165, 60-594 Poznań

Szklarnie Ogrodu Botanicznego UAM zawierają bogate i różnorodne kolekcje roślinne strefy międzyzwrotnikowej i podzwrotnikowej. Duży udział w kolekcjach roślin podzwrotnikowych stanowią gatunki flory śródziemnomorskiej z licznymi przedstawicielami roślinności twardestej. Niewielkie powierzchnie naszych szklarni nie są przystosowane do masowego zwiedzania. Aby udostępnić rośliny wymienionego obszaru zwiedzającym Ogród, zdecydowano o częściowym prezentowaniu ich w okresie letnim na otwartej przestrzeni. Ekspozycja roślin śródziemnomorskich jest usytuowana na obrzeżach pd.-wsch. części alpinarium, nieopodal rosnących w gruncie i zimujących pod przy-

kryciem takich okazów zarośli krzewiastych makii i garigu jak m.in. różgowiec sitowy (*Spartium junceum* L.), lawenda wąskolistna (*Lavandula angustifolia* Mill.), żeleźniak krzewiasty (*Phlomis fruticosa* L.), janowiec szorstki (*Genista horrida* DC.), *Euphorbia characias* L. oraz endemicznych dla obszaru Morza Śródziemnego gatunków takich jak: czystek wawrzynolistny (*Cistus laurifolius* L.) i czystek szalwiolistny (*Cistus salviifolius* L.).

Rośliny szklarniowe pochodzące głównie z zagranicznej wymiany nasion (zwłaszcza z ogrodami włoskimi) ekspozuje się sezonowo w uprawie doniczkowej, poddając je niezbędnym zabiegom pielęgnacyjnym.

Ryc. 1. Lokalizacja ekspozycji roślinności śródziemnomorskiej w Ogrodzie Botanicznym

Fig. 1. Localisation of exposition of the mediterranean's vegetation in the Botanical Garden.

Ryc. 2. Kolekcja roślin śródziemnomorskich
Fig. 2. The collection of mediterranean's vegetation.

Z kolekcji szklarniowej wybrano 22 najbardziej charakterystyczne gatunki formacji twarolistnej (makii), występujące przeważnie na niższych położonych terenach wzdłuż wybrzeży basenu Morza Śródziemnego, takie jak: dąb korkowy (*Quercus suber* L.), dąb ostrolistny (*Quercus ilex* L.), oliwka europejska (*Olea europaea* L.), szarańczyn strąkowy (*Ceratonia siliqua* L.), wawrzyn szlachetny (*Laurus nobilis* L.), oleander płochowiec (*Nerium oleander* L.), jałowiec fenicki (*Juniperus phoenicea* L.), cyprys wiecznie zielony (*Cupressus sempervirens* L.), figa jadalna (*Ficus carica* L.), mirt zwyczajny (*Myrtus communis* L.), *Phillyrea angustifolia* L., *Phillyrea latifolia* L., pistacja kleista (*Pistacia lentiscus* L.), pistacja terpentynowa (*Pistacia terebinthus* L.), granatowiec właściwy (*Punica granatum* L.), kolcorośl szorstki (*Smilax aspera* L.), ruszczyk kolczasty (*Ruscus aculeatus* L.), *Ruscus hypoglossum* L., rozmaryn lekarski (*Rosmarinus officinalis* L.), kapar ciernisty (*Capparis spinosa* L.), szparag (*Asparagus acutifolius* L.) oraz palma karłatka niska (*Chamaerops humilis* L.).

Ekspozycję przybliżyła zwiedzającym duża tablica informacyjna z charakterystyką formacji roślinności śródziemnomorskiej. Poszczególne rośliny zaopatrzone etykietami z nazwą polską i łacińską. Omawiana ekspozycja sąsia-

duje z kwaterą geografii roślin, na której znajdują się gatunki submediterrzańskie, reprezentujące ciepłolubne lasy i zarośla pd. Europy. Rośnie tu m.in. pomnikowy okaz dębu węgierskiego (*Quercus frainetto* Ten.), jodła hiszpańska (*Abies pinsapo* Boiss.), klon francuski (*Acer monspessulanum* L.), klon włoski (*Acer opalus* Mill.), kasztan jadalny (*Castanea sativa* Mill.), sosna czarna (*Pinus nigra* Arnold), chmielgrab europejski (*Ostrya carpinifolia* Scop.), jesion mannowy (*Fraxinus ornus* L.), perukowiec podolski (*Cotinus coggygria* Scop.), moszenki południowe (*Colutea arborescens* L.), bukszpan wiecznie zielony (*Buxus sempervirens* L.), ostrokrzew kolczasty (*Ilex aquifolium* L.), róża wiecznie zielona (*Rosa sempervirens* L.).

Obserwuje się duże zainteresowanie roślinami śródziemnomorskimi, zwłaszcza gatunkami użytkowymi i ozdobnymi. Prezentacja roślinności twarolistnej basenu Morza Śródziemnego ma na celu przybliżenie wszystkim zainteresowanym specyficznej flory tego regionu, tym bardziej, że obszar ten, stanowiący coraz częściej cel wyjazdów wakacyjnych, fascynuje szczególnie wczesną wiosną, gdy kwitną różne rośliny zielne i krzewy.

SUMMARY

In the Botanical Garden of the A. Mickiewicz University in Poznań, occasionally in the summer season, there is exhibited the Mediterranean flora in the open air. There can be found 22 of the most characteristic hard-leaf species (maquis), which appear mostly in the lower situated territories along the shores of the Mediterranean Sea. The mentioned exhibition exists in the neighbourhood of grounds of the plants' geography on which grow sub-mediterranean species representing heat-loving forests and the brush-woods of South-Europe.

LITERATURA

- Lippert, Podlech.** 1995. 1998. Rośliny śródziemnomorskie. Muza SA. Warszawa, s. 7.
Podbielkowski Z. 1995. Fitogeografia części świata. Tom I, PWN. Warszawa, s. 98-105.
Schönfelder J., Schönfelder P. 1986. Impariamo a conoscere la flora mediterranea, Istituto Geografico De Agostini S.p.A. Novara, s. 52-60.